

**Kihniön kunnan
tieto- ja viestintätekniikan työtaitojen opetussuunnitelma
2017**

Ari Lindström ja Pauliina Harjula

Kihniön yhtenäiskoulu

kevät 2017

Kihniö

Sisällys

Johdanto	2
TVT -perustyötaidot	2
Työtaitojen kehittäminen vuosiluokittain.....	3
Luokat 1-2	3
Luokat 3-6	3
Luokat 7-9	5

Johdanto

Tämän opetussuunnitelma tarjoaa konkreettisia ohjeita siihen miten tieto- ja viestintäteknisiä (TVT) perustaitoja tulisi opettaa ja kehittää osana perusopetusta niin, että uuden valtakunnallisen ja paikallisen perusopetuksen opetussuunnitelman (OPS 2016) tavoitteisiin päästäisiin. Tavoitteena on opettaa tieto- ja viestintätekniiikan työtaitoja oppilaille samoin kuin muitakin perustyötaitoja. TVT- perustyötaitojen kehittäminen on jatkumo ja ne karttavat ja syvenevät vuosiluokittain läpi koko perusopetuksen. Tämä tapahtuu teettämällä oppilailla kullekin ikävaiheelle soveltuvia oppimistehtäviä ja harjoituksia erilaisilla digitaalisilla työvälineillä kaikissa oppiaineissa lukuvuoden aikana.

TVT -perustyötaidot

1. Sisällöntuotanto
  - kuva ja teksti
  - kuvaesitykset
  - videot
2. Työtaidot
  - näppäimistöhallinta
  - kuvien ja videon käsittely
  - pilvityöskentelytaidot
  - ohjelmointiajattelutaidot
3. Esittäminen ja julkaiseminen
  - esitysohjelmien käytön perustaidot
  - tekijänoikeuksien perusteet
  - verkkojulkaisutaidot
  - tekstin ja kuvien muokkaaminen ja julkaiseminen
  - videoiden muokkaaminen ja julkaiseminen
4. Mediakäyttämisen taidot
  - a. netiketti
  - b. osallistuminen ja toiminta internetissä
  - c. sosiaalisen media

Työtaitojen kehittäminen vuosiluokittain

Luokat 1-2

Alkuopetuksen tavoitteena on tietotekniikan työvälineisiin (tietokoneet ja mobiililaitteet) ja toimintamalleihin tutustuminen muiden perustaitojen (lukeminen ja kirjoittaminen) oppimisen ohella.

1. luokka

- koulun tietokoneisiin ja mobiililaitteisiin tutustuminen opettajan johdolla
- näppäimistöön tutustuminen
- oppimispelit (esim. Ekapeli)
- ohjelmointiajatteluun ohjaaminen leikin kautta

2. luokka

- lyhyiden tarinoiden kirjoittaminen sekä kuvan liittäminen tekstinkäsittelyohjelmalla
- 10-sormijärjestelmään tutustuminen
- oppimispelit oppiainekohtaisesti
- ohjelmointiajatteluun ohjaaminen leikin ja pelisovellusten kautta (esim. Beepot-pelisovellus)

Luokat 3-6

Alakoulun ylemmillä luokilla tavoitteena on, että tietokoneet ja mobiililaitteet ovat tuttuja ja niiden mahdollisuutta oppimisen työvälineinä aletaan syventää. Harjoitellaan tiedon tuottamista tiedostoiksi sekä tekstin, kuvien ja videoiden käsittelyä. Opitaan käyttämään pilvipalvelua oppimisympäristönä ja tutustutaan sähköpostiin viestintävälineenä. Opetellaan mediakäyttäytymisen perustaitoja sekä kriittistä tiedonhakua.

3. luokka

- lyhyen tekstiä ja kuvia sisältävän esityksen tekeminen
- 10-sormijärjestelmäharjoituksia (esim. Näppäri-ohjelmalla)
- oman käyttäjätilin perushallinta pilvipalvelussa (kirjautuminen ja omien tuotosten tallentaminen)
- netiketin perusteet (kiusaaminen ja yksityisyydensuoja netissä)
- oppimispelit eri oppiaineissa (esim. matematiikan kertotaulupelit)
- ohjelmointiajattelun kehittäminen graafisella sovelluksella (esim. Code.org)

4. luokka

- lyhyen tekstiä ja kuvaa sisältävän tuotoksen tekeminen tekstinkäsittelyohjelmalla (esim. Google Docs tai Word), sisältäen kuvan ja tekstin muokkaamista ja tiedostoon liittämistä, otsikointia, ja muita tekstinkäsittelyn perustaitoja
- oman videon tekeminen ja tallentaminen
- omien tuotosten tallentaminen, jakaminen ja järjestäminen tiedostoiksi pilvipalvelussa
- turvallinen tiedonhaku netissä
- 10-sormijärjestelmäharjoituksia (esim. Näppäri-ohjelmalla ja osana muita TVT-töitä)
- oppimispelit eri oppiaineissa
- ohjelmointiajattelun kehittäminen graafisella sovelluksella (esim. Code.org)

5. luokka

- lyhyt esitysohjelmalla tehty tuotos sisältäen tekstiä, kuvia, ruutukaappauksen ja videoita (esim. Google Slides tai Power Point)
- itse otetun kuvan käsittely, muokkaaminen ja tallentaminen
- omien tuotosten tallentaminen, jakaminen ja järjestäminen tiedostoiksi pilvipalvelussa
- 10-sormijärjestelmäharjoituksia (esim. Näppäri-ohjelmalla ja osana muita TVT-töitä)
- mielipiteen ilmaiseminen ja keskusteluun osallistuminen netikettiä noudattaen
- kriittisen tiedonhaun perusteet (tietolähteiden luotettavuuden arviointi, valeuutiset, blogikirjoitukset jne.)
- ohjelmointiajattelun kehittäminen graafisella sovelluksella (esim. Scratch-ohjelma)

6. luokka

- lyhyt esitysohjelmalla tehty tuotos sisältäen tekstiä, kuvia, muuta grafiikkaa ja lähdeluettelon (esim. Google Slides tai Power Point)
- oman videon kuvaaminen, muokkaaminen ja tallentaminen (esim. iMovie tai Puppet Edu)
- yhteisen tiedoston työstäminen ryhmätyönä pilvipalvelussa
- 10-sormijärjestelmän käyttö osana TVT-työskentelyä

- sähköpostin peruskäyttötaidot (uuden viestin luominen ja lähettäminen, liitetiedoston liittäminen viestiin, kansioden hallinta, salasanan vaihtaminen jne.)
- netiketin syventävät taidot (omien tietojen jakaminen mediassa, epäilyttävän ja sopimattoman aineiston tunnistaminen ja ilmiantaminen netissä)

Luokat 7-9

Yläkoulussa tavoitteena on soveltaa alakoulussa opittuja tietoja, taitoja ja toimintamalleja päivittäisessä opiskelussa niin oppitunneilla kuin kotona. Taitojen kehittäminen näillä luokkasteilla painottuu digitaalisten ja tietoteknisten laitteiden, ohjelmien ja sovellusten käyttöön osana arkea, sekä laajempien tiedonesittämisen ja tiedonhauntaitoja vaativien tuotosten tekemiseen sekä niiden turvalliseen julkaisemiseen muuallakin kuin koulun oppimisympäristössä. Tavoitteena on myös saada perustaidot sosiaalisen mediassa ja muissa virtuaalisissa ympäristöissä kanssakäymiseen.

7. luokka

- taulukkolaskentaohjelman peruskäyttö (taulukon luominen, tiedon syöttäminen ja järjestäminen taulukkoon, esim. Google Sheet tai Excel)
- tekstinkäsittelyohjelman käyttötaidojen syventäminen (kansilehti, sisällysluettelo, sivunumerot, luettelointi)
- tietokoneen lisälaitteiden ja tallennusvälineiden käyttö (esim. muistitikun ja ulkoisenkovalevyn käyttö, kuvien ja videon siirtäminen laitteesta tietokoneelle)
- sähköpostin käyttötaidojen syventäminen (viestikopion ja piilokopion lähettäminen, viestin välittäminen, automaattisen vastauksen ja allekirjoituksen luominen)
- oman videon muokkaaminen ja julkaiseminen pilvipalvelussa
- 10-sormijärjestelmän käyttö osana TVT-työskentelyä
- bloggauksen perusteet pilvipalvelussa (esim. Google Sites)
- sosiaalisen median perusteet (eri sovellukset, tietoturva ja yksityisyyden suoja)

8. luokka

- tiedon graafinen esittäminen taulukkolaskentaohjelmalla (esim. Google Sheet tai Excel)
- laajemman yhtenäisen projektin toteutus osana monialaista valinnaisainetta, mikä sisältää käsiteltäviä tekstiä, kuvia ja taulukkografiikkaa (esim. esitysohjelmalla)
- virtuaalisten kommunikaatiotaitojen perusteet videopuhelusovelluksessa (esim. Skype tai Messenger)
- aikataulutuksen ja ajankäytön hallinnan perusteet sähköisessä kalenterissa (esim. Google Calendar)
- Oman videon julkaiseminen verkossa (esim. Youtube, Vimeo)
- 10-sormijärjestelmän käyttö
- sähköisen kokeeseen vastaaminen
- perehtyminen ohjelmointikieleen
- tiedon luotettavuuden arviointi ja lähdeviittaukset osana omaa projektia

9. luokka

- laajemman yhtenäisen projektin toteutus ja julkaiseminen eri tiedonesittämismuotoja käyttäen esim. blogina
- virtuaalisten kommunikaatiotaitojen harjoittamista kouluympäristön ulkopuolisissa ohjelmissa, sovelluksissa ja pilvipalveluissa
- 10-sormijärjestelmän käyttö
- arkipäivän verkkopalveluiden käytön perusteet (esim. verkkopankki, vero.fi, Kela)
- sähköisiin kokeisiin vastaaminen
- perehtyminen ohjelmointikieleen
- yksinkertaisen verkkokyselyn tekeminen (esim. Google Forms)